

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

pas, quippe in qua omnis moralitas radicatur: atqui libertas actibus externis non convenit intrinsecè, sed solum per denominationem extrinsecam à libero actu interno voluntatis: ergo parimodo ipsis convenit bonitas, vel malitia. Minor constat: quia membra externa & executiva virtus despoticè voluntatis imperio parent absq; ulla sibi proprià indifferentià.

Secundò: si bonitas moralis & acceptabilitas ad premium essentiale actui externo ratione sui & intrinsecè conveniret, tunc posset aliquis in vitio spoliari præmio essentiali; quotiescunque nimirum violenter impediretur ab aliquo opere bono externo: sed hoc est absurdum: neque enim dona gratiæ alicui arbitrii potestati sunt subiecta: ergo.

Dixi tamen: nullam bonitatem, simpliciter & in ordine ad premium essentiale, ab actibus externis superaddi: addunt quippe bonitatem, vel malitiam secundum quid, & in ordine ad præmium, vel pœnam accidentalem; veluti patet in aureola Martyrii, quæ non tribuitur propter solam voluntatem Martyrium sustinendi, sed propter ipsum Martyrii laborem & difficultatem specialem.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

Obijcies primò authoritatem D. Augustini & D. Th. Nam ille l. 13. de Trinit. c. 5. ait: Mala voluntate vel solà quisque miser efficitur, sed inferiori potestate, quàm desiderium mala voluntatis impletur. Et l. 22. contra Faustum c. 27. definit peccatum, dictum, vel factum, vel concupitum contra legem eternam. Angelicus Doctor quoque q. 72. a. 7. dividit peccatum, in peccatum *inchoatum, & operis*: ergo non tantum actus interni, sed etiam externi nempe facta & opera, ut distincta à peccatis internis, rationem peccati adeòque peculiarem distinctamque malitiam obtinent.

Respond. ad 1. *Authorit.* Sensum non esse, quòd quis fiat miser alicujus malitiæ novæ accessione, sed partim quia actus internus externo conjunctus solet esse intensior aut diuturnior, partim quia actus exterior malorum effectuum miserias & vestigia post se relinquit, quæ non re-

linquit actus interior, uti sunt scandala, censura, major proclivitas ad malum, obligatio restitutionis, reatus majoris pœnæ accidentalis, &c.

Ad 2. & 3. *Authorit.* Respond. utràque divisione hoc tantum indicari, quòd aliqua sint peccata, quæ solo actu interno continentur, & vocantur *peccata cordis*: aliqua verò, quæ etiam externè in verba vel opus prorumpunt, & vocantur *dicta, vel facta, peccata oris & operis*: quæ ipsa tamen non nisi ab actus interni malitià extrinsecus denominante formaliter mala sunt.

Obijcies ex ratione primò. Actus externi & interni vetantur distinctis præceptis, ut ex Decalogo patet: ergo habent distinctas malitias.

Secundò. Nisi actus externi haberent distinctam malitiam ab actus interni malitià, non essent necessariò in confessione explicandi: sed hoc est absurdum: ergo. Sequela probatur: Circumstantiæ solum aggravantes juxta communem & probabilem sententiam non sunt necessariò confitendæ: sed actus externus, nullam superaddens novam malitiam, haberet rationem meræ circumstantiæ aggravantis: ergo.

Tertiò. Malitia præsupposita actui interno est distincta à malitià actus interni: sed malitia actus externi est præsupposita actui interno: ergo. Minor prob. Malitia actus externi dat speciem actui interno, tanquam objectum ipsius; ideo quippe voluntas furandi est mala, & non è converso: ergo actui externo convenit specialis & distincta malitia.

Respond. ad 1. negando conseq. quia actus internus, v. g. concupiscentia uxoris alienæ, non ideo distincto præcepto prohibetur, quàm prohibetur ipsum opus externum adulterii quia habet peculiarem distinctamque malitiam, sed quia majori facilitate ruunt homines in ejusmodi peccata etiam interna.

Ad 2. nego sequelam, & quòd actus externus sit mera circumstantia: licet enim per solam denominationem extrinsecam à voluntate interna malitiam trahat, pertinet tamen ad ipsam substantiam actus, estque individuale complementum, in quo actus internus completur, & ultimo terminatur. Ad 3. distinguo min. ejusque probationem: malitia objectiva actus externi est præsupposita actui interno, eique dat speciem, concedo; malitia formalis, nego.

ARTICULUS VIII.

Quomodo ad bonitatem actus humani requiratur conformitas cum voluntate Divina?

SUMMARIUM.

1. Triplex modus habendi conformitatem cum voluntate Divina.
2. Non est obligatio conformitatis quamdiu voluntas DEI est ignota.
3. Neque cum voluntate consilii tantum.
4. Voluntas ut est natura, licetè dissentit à voluntate Divina in volitò materiali.
5. Voluntas humana tenetur conformari in volitò formali.
6. Non in volitò materiali.
7. Imò tenetur aliquando velle oppositum.
8. Dissensio in Beatis.
9. Tenetur tamen voluntas esse conformis divina voluntati in volitò materiali prout substans formali.
10. Qualem concordiam voluntatum requirat lex amicitia?

§. I.

Certiora præmittuntur.

PRÆcipua bonitatis & rectitudinis moralis regula est voluntas divina, quippe per essentialitiam recta & sancta. Unde voluntas creata non potest